

Chống tre - Hoa sứ

NGUYỄN TRỌNG HOẠT

Nói đại, nếu anh chị dẫn nhau ra tòa, khi được hỏi “vì lý do gì mà anh chị xin ly hôn?”, chắc cả hai đều không trả lời được. Chẳng lẽ nói ly hôn vì mấy cái bóng đèn thì vợ vẫn quá... Đi làm thì chớ, chiều về đến nhà là anh mở điện từ phòng khách đến phòng học của con, từ phòng ăn đến phòng ngủ. Anh bảo nếu đợi đến lúc kẻ nấu cơm, người ủi đồ, đổ mà điện lên được. Thấy vậy là chị có lời ngay: “Anh kỳ thiệt, tiền cả đấy!”. Miệng nói, tay tắt. Chị làm rẹt rẹt trước cái nhìn bức tức của anh. Lát sau, bật lại mấy cái néon nháy nháy liên hồi. Anh ức đầy cổ nhưng khổ, nói chị có nghe đâu. Đèn ống mà nháy thế là mau già, chóng vút, tốn hơn cả mở điện sớm một chút. Chị không tin, lại còn dài lưỡi chọc anh: “Mau già?! Bóng điện cứ làm như người”. Anh thả tay, lắc đầu chán ngán.

Khi giận vợ, anh chỉ làm bạn với ti-vi, mặc cho chị quần giò với mớ việc nhà không tên tuổi. Chị lẳng lẳng nấu cơm, giặt đồ rồi nấu cám heo, cho gà ăn. Nếu hết củi, chị lại nghiêng ngó xuống gầm giường tìm búa. Bỏ ba bốn nhát mới có nhát trúng khúc củi, nhưng chị cũng chẳng nhờ anh. Xong việc, chị lại qua hàng xóm tìm con trai về tắm, ăn cơm. Lắm hôm, thằng bé mãi chơi, chị bẻ roi rượt cho chạy chối trời. Thoáng thấy anh là thằng bé nhào tới, ôm chầm như gặp được vị cứu tinh. Lúc đó, nó mới khóc ré lên rồi rên rĩ, đưa tay xoa mắt. Đã nhiều lần, anh bảo chị đừng đánh con. Đánh nó quen roi, lì đi là hỏng. Anh đọc Báo Phụ nữ thấy người ta khuyên, hãy là người gần gũi của con trẻ. Chị thì khư khư giữ cái lý cổ lỗ của mình “Thương cho roi cho vọt”. Thành ra, thằng bé chỉ sợ mẹ. Nó đâu hiểu vì những chuyện như thế mà nhiều đêm, ba nó phải ngủ riêng trên chiếc chống tre nơi nhà dưới.

Sáu năm hai người có nhau, anh chẳng nhớ đã bao đêm mình nằm trên chiếc chống ọp ẹp ấy. Phía dưới là bộ vạt cũ cứ kêu lít kít như lũ chuột con mỗi khi anh trở lưng. Còn trong anh, bức tức cứ dồn nén nhưng không tìm được lối thoát... Ngày ấy, ngày mà anh chị mới đến với nhau, anh thấy chị đẹp và dễ thương làm sao. Cả đến cái nốt ruồi to như hạt đậu đen ngang ngược dán ngay nơi má chị, anh cũng thấy xinh lạ. “Em nói gì để cho anh nhớ đi” - anh thường bảo chị như thế khi chia tay sau mỗi lần gặp nhau. Chị vụng về đường ăn nói. Nhưng hôm sau và nhiều hôm sau nữa, với anh, không có âm thanh nào ngọt ngào, dễ nghe như những lời rụt rè, không thành câu của chị. Đâu rồi người con gái đã có lần khiến anh bỏ sinh hoạt chi đoàn, tắm gió đội mưa, đạp xe 15 cây số trong đêm chỉ mong được nhìn nhau trong thoáng chốc! Chỉ cần thế là cả ngày hôm sau, đứng đâu anh cũng huýt sáo, cũng khe khẽ hát và nhìn cái gì cũng thấy dễ thương. Sau ngày cưới, với chiếc xe đạp không chuông, không phanh anh đưa chị đi thăm bạn bè khắp lượt. Lý do là để ra mắt. Nhưng sâu thẳm thẳm trong lòng anh là để khoe, để chia niềm vui đang tràn ngập trong lòng. Đâu đó, bắt gặp những ánh mắt ngưỡng mộ hướng về phía chị, anh hãnh diện quá chừng. Ai cũng khen chị đẹp và hiền. Cả đi chợ, nhiều hôm anh cũng đưa chị đi. Đơn giản là anh không muốn rời chị. Có hôm chị đi chợ lâu quá, anh đi ra đi vô, sốt ruột hết nhìn đồng hồ đến nhìn bóng nắng đang ngán dần dưới thềm nhà. Không dùng được, anh đạp xe ra chợ, tìm một góc khuất, kín đáo dõi theo chị. Chị lượn ra, lượt vô; hết hàng thịt, hàng cá đến hàng rau chứ chẳng “đi ngang, về tắt”, như chút nghi hoặc đang giẫy vò anh. Ngày ấy, niềm hạnh phúc tưởng làm anh nghẹt thở, làm trái tim anh phải đau đốn. Nếu niềm vui khiến người ta to ra, lớn lên thì anh đã biến thành người khổng lồ từ những ngày ấy rồi. Cũng mới đây thôi nhưng anh ngỡ như lâu lắm, ngỡ như đó là chuyện của người khác vậy. Bây giờ còn trở lại trong anh nỗi chán chường cùng bao bức dọc. Ngày ấy, anh nói gì chị cũng khen và mỗi lời của chị là thơ, nhạc đối với anh. Bây giờ, để tìm tiếng nói chung sao khó vậy! Sau những cuộc chiến tranh “bằng mồm” là những cuộc “chiến tranh lạnh”, đáng sợ hơn nhiều. Nhưng lý do bùng nổ, thì đây, đều thuộc “tim ruồi, mật muỗi” cả. Tỷ như có bữa, bạn anh đến chơi, lúc hàng xóm í ới gọi nhau về ăn cơm thì bạn chào ra về. Anh cầm tay nần nỉ mời bạn ở lại dùng cơm. Nếu là vợ người ta, hẳn sẽ có lời đưa đẩy theo chồng để giữ chân bạn. Mất gì phép xã giao tối thiểu ấy. Vậy mà, chị chỉ im lặng. Khách vừa về là anh không thể im được. Ai dè, đã không nghe, chị còn quật ngược lại anh. Rằng, bạn bè chỉ cách nhau vài ba trăm mét, mời vậy là khách sáo. Đã mời thì phải nên mâm, nên món. Mời bạn để ăn rau muống luộc với mắm dưa, coi

sao được”. Anh chỉ được cái vui đầu, chúc đầy”. Chị sửa gáy chồng bằng những lời như thế. Kiểu thật thà đến trần trụi của chị, anh không ưng.

Anh thường tìm thơ tình, Báo Phụ nữ, cả “Đắc nhân tâm” về, để đầy đầu giường. Anh coi đó là đồng minh thứ hai, là tiếng nói hỗ trợ anh trong những “cuộc chiến” có lẽ không bao giờ phân thắng bại này. Nhưng chị thấy thơ ca như gà thấy muối. Tờ báo đối với chị như liều thuốc ngủ vậy. Cả ngày tất bật việc cơ quan, việc nhà; tối đến cầm tờ báo là mắt chị díp lại. Chủ nhật, ngày lễ, chị cũng chẳng chịu ngồi yên. Có buổi trưa, chẳng biết móc đầu ra, chị lôi về mấy bao toàn mảnh chai. Nhìn đám mũi nhọn đến lạnh xương sống ấy, anh nạt cho. Chị thì cười tươi như không: “Cũng được mấy tô bún mắm đấy”. Chẳng biết ai xui, vào cơ quan, lúc rỗi việc, chị lại quanh quẩn mấy góc sứ nhật hoa rụng. Hồi ra, anh mới biết là để bán cho mấy nhà thuốc Nam. Nhưng bấu gì! Cả ngày nhật, rửa rồi phơi như thế, không đổi được mấy điều thuốc lá. Nhìn vào, người ta cười cho. Để thời gian rỗi ấy mà đọc sách báo cho đầu óc sáng ra. Chị ít, cũng chăm chút cho mình để chồng con thêm phần mát mặt. Nhưng chị nào có nghe!

Cũng trên chiếc chõng tre, chỉ cách chị bức vách ngăn bằng cọt ép, không ít đêm anh đắm mình trong những kỷ niệm êm đềm. Ấy là những lúc anh thả hồn nhắm nháp vị ngọt của môi tình đầu xa lắc. Những lúc ấy, không phải chị, mà là hình ảnh “nàng” hiển hiện trong anh. Nàng đẹp, học giỏi, cùng khóa nhưng khác lớp với anh. Mãi bây giờ, mối tình đầu đời ấy vẫn như nguồn sáng chớp chớp, lăm lăm lên sưởi ấm lòng anh. Hồi ấy, anh đỉnh ninh mối tình của mình sẽ mãi tròn như chiếc bánh bích quy mà anh mời nàng trong buổi đầu làm quen tại tiệc mừng sinh nhật của một người bạn. Những chiều đi thăm lăng tẩm, thăm chùa trên chiếc xe không có boóc ba-ga, nàng phải ngồi phía trước. Những đêm trăng bên dòng Hương phẳng lặng. Những lúc vào quán hết tiền, anh uống trà đá để nhường nước ngọt cho nàng... Chuyện xưa cũ, vụn vặt ấy cứ luôn mới mẻ, tươi nguyên trong anh. Anh ác cảm với ông nhà báo nào đó đã đưa ra số liệu những mối tình sinh viên nên duyên chồng vợ quá thấp. Khi nghe các bạn chọc: “Thương nhau mấy núi cũng trèo/ Mấy sông cũng lội nhưng... sợ đèo Hải Vân” là anh nổi cáu ngay. Nhưng buồn sao, điều đó đã linh nghiệm. Mãn khóa, cầm tờ quyết định ở lại trường, nàng day dứt đến đau khổ. Nhưng sự réo gọi của một công việc ổn định cùng sự níu kéo của gia đình đã giữ chân nàng. Chỉ hơn năm sau, anh nhận thiệp hồng của nàng. Anh không nỡ trách nàng, chỉ trách số mình trắc trở. Lòng anh miên man trong nỗi tiếc vô bờ. Ôi, giả như anh được cùng nàng mãi mãi sánh bước giữa cuộc đời này! Nàng dịu hiền và sâu sắc thế, nếu sống cùng nàng, hẳn anh chẳng có gì bận tâm, bực dọc. Giả như anh nóng giận, chỉ nghe tiếng nói dịu ngọt của nàng, sẽ mát lòng ngay. Nhưng có lẽ, giữa hai người chẳng bao giờ mất lòng nhau điều gì. Chưa cần nói, nàng đã hiểu ý anh rồi... Ảo ảnh ngọt ngào ấy cứ lớn vờn trong anh, dẫu thời gian ào mau tới giật mình cũng không xóa nhòa đi được.

Hôm về dự ngày hội trường, người đầu tiên anh muốn gặp, không ai khác là nàng. Thả bộ trên đường phố cổ đô sau ba giờ chen nhau trên xe đồ, anh lặng đi trong bồi hồi, thương mến. Cảnh cũ người xưa, một trời kỷ niệm tha thiết trong anh. Ngang qua trước nhà nàng, anh dừng lại hồi lâu. Vẫn giàn hoa giấy đỏ rực trong ráng chiều đặc sánh. Dưới giàn hoa nhiều gai nhọn này, đã bao lần anh hồi hộp chờ nàng... Tự nhiên anh thấy khó thở, lòng rung rung trong xúc cảm chột đến. Vào? Không nên! Sự xuất hiện đường đột của anh có thể làm chồng nàng hiểu lầm. Nhìn chéch qua phía trái nhà nàng, anh thấy tấm biển nhỏ: Cà phê Áo Trắng. Đèn trong quán đã nhấp nháy xanh, đỏ, tím vàng cùng những bản nhạc “Hạ trắng”, “Diễm xưa” quen thuộc. Chắc chủ quán thuê mặt bằng này của nhà nàng để kinh doanh. Nhanh nhẹn và bí mật, anh vào quán. Lặng im trước làn khói thuốc vật vờ cùng ly cà phê thơm mùi, anh lắng tai nghe động tĩnh từ bên kia tường... Nàng đang bày cho con học. Tiếng nàng vẫn trong và ấm như năm nào. Đang đắm trong hồi tưởng, anh bỗng giật mình nghe tiếng con bé khóc thét. Nàng vừa mắng và cốc vào đầu con! Có tiếng xe máy vào cổng. Chồng nàng về. Giọng anh ta rề rề, nhừ nhựa trong hơi men. Tiếng khóc của con bé bị chìm đi trong tiếng của ba mẹ nó. Họ cãi nhau! Tiếng nàng chột đánh lại và sắc nhọn. À, nguyên nhân là vì chồng nàng hay la cà sau giờ làm việc, để mặc chuyện nhà cho nàng. Để mẹ con nàng phải chờ cơm mỗi tối. Nhưng sao nàng lại nặng lời đến thế?! Anh đau khổ nghĩ. Anh nhả mặt, đầu lắc lắc cố xua đi chuỗi âm thanh quái ác đang phá tan những hoài niệm đẹp đẽ trong anh. Anh không tin! Nhưng làm sao lẫn được giọng nói đã in sâu trong vùng nhớ của anh. Anh nẩy người, tiếng bàn ghế va vào nhau khô khốc từ bên kia tường vọng sang. Miệng lầm bầm bực tức, chồng nàng khật khưỡng bước ra sân, vọt lên xe, vù đi.... Ra khỏi quán cà phê, anh ngẩn ngơ lang thang như kẻ mộng du, vô cảm. Lòng anh trống rỗng, nhẹ tênh rồi nặng trĩu trong những nỗi niềm chồng chéo lên nhau.

Sau buổi gặp mặt ở trường, nàng chủ động mời anh đi uống nước. Họ ngồi bên nhau nơi quán nhỏ, hướng ra dòng sông. Quả thật, với những gì nghe vụng được đêm qua đã khiến anh quên đi những hình ảnh vô hình năm nào và tự nhiên hơn khi nhìn vào mắt nàng. Chuyện giữa họ sôi nổi như hoàn toàn không có chuyện tình đằm lẹ của chín năm trước. Nàng thay đổi nhiều quá. Nói thẳng ra là nàng già và xấu đi nhiều. Mái tóc dài tha thướt, nay đã ngắn ngắn, ôm sát cái cổ gầy. Cả cái lúm đồng tiền tròn xoe trên má nay đã méo đi, dị dạng như một nếp nhăn lớn. Hình như đọc được ý nghĩ của anh, nàng cười buồn: “Em già quá phải không anh?”. “Không” - Anh dối lòng mình. Đang loay quanh chuyện thời tiết, nghề nghiệp, anh bỗng buột miệng: “Hiện nay em sống thế nào?”. Anh thoáng ân hận trước câu hỏi không nên của mình. Nhưng nàng vẫn vô tư: “Hạnh phúc, tất nhiên trừ những lúc “mây mưa” bất chợt. Nếu hồi hôm anh đến chơi, bọn em ồ ồ lắm đó - Nàng thôi cười, nghiêm trang như nói với chính mình - Nhưng chắc ai cũng vậy thôi, “hoa ngát hương trái lắm khi chua” mà. Vợ chồng là thực chứ đâu phải mộng mơ như thuở đôi mươi, làm gì chỉ toàn hương thơm, vị ngọt như lúc mới yêu nhau. Cái chính là ta biết vì nhau mà bỏ qua cho nhau để bồi đắp, giữ gìn tổ ấm của mình, phải không anh?”.

Anh đỏ mặt, ngỡ như nàng đang nói với chính anh vậy. Định hỏi có bao giờ nàng nhớ... ngày xưa không nhưng anh đã kịp ghìm lại. Nhìn về tự tin, anh biết nàng đang vui với hạnh phúc hiện tại của mình. Kỷ niệm xưa, với nàng, còn chẳng như một cuốn phim đẹp nhưng được cắt kỹ đâu đó. Nó không đủ sức khuấy động sự bình yên trong lòng nàng. Anh chợt nhớ đến chị, với mồ hôi ròng ròng, lặc lẽ chờ những bao mảnh chai. Lần đầu tiên, anh thấy chán mình quá.

Không thể ở lại cố đô thăm chơi như đã định, ngay buổi chiều, anh đón xe về nhà. Chị đi làm chưa về. Anh quét nhà, giặt đồ rồi sắp xếp góc học tập của con. Nhìn cái chõng tre chênh ềnh ở góc nhà, anh thấy chướng mắt quá. Anh lật nghiêng cái chõng, lấy chổi quét mạng nhện ở dưới rồi vác ra, gác lên giàn chuồng heo. Nghe tiếng đạp xe cọt kẹt của chị, anh chạy ra ngõ. Đón chiếc xe từ tay chị, anh ngạc nhiên trước mùi thơm rất lạ. Nhìn xuống cái giỏ treo ở ghi- đong xe, anh thấy đầy hoa sứ. Lần đầu tiên, anh để ý tới loài hoa chúm chím, nhỏ xinh, đậm đặc hương thơm hăng hắc này. Và đến lượt chị, chị trở mắt nhìn cái chõng tre bị gác ngược lên giàn chuồng heo. Chị quay lại hỏi anh. Không trả lời, anh mỉm cười, đưa tay ôm lấy chị. Vẫn đôi mắt tròn ngơ ngác, chị bối rối gỡ tay anh. Có lẽ chị chưa hiểu niềm thương yêu tươi trẻ đang mãnh liệt sống dậy trong anh.